

МОДУЛ
ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
ЗА УЧЕНИЦИ В XII КЛАС

I. Общо представяне на обучението по безопасност на движението по пътищата

Модулното обучение по безопасност на движението по пътищата (БДП) е обособено учебно съдържание за постигането на няколко очаквани резултати от обучението на учениците в часа на класа по тематични направления за придобиване на компетентностите по толерантност и интеркултурен диалог, безопасност на движението по пътищата, превенция на насилието, справяне с гнева и агресията, мирно решаване на конфликти и превенция и противодействие на корупцията. Учебното съдържание е взаимосвързано и формира интердисциплинарен комплекс от знания, умения и отношения, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на активната и интегрираща се в обществото личност на ученика.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва животът и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица и да предпазва околната среда от замърсяване.

По своята същност обучението по модула трябва да включва ученика и учителя в активно-действено сътрудничество и провеждането на диалог за постигането на целите на обучението. Ученикът трябва да е поставен в условията да анализира и да оценява причините за пътнотранспортните произшествия. Да предлага и изпълнява мерки за превенция и предотвратяване на негативните взаимоотношения между участниците в движението по пътищата.

II. Цели на обучението

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последици чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Критическо и конструктивно решаване на казуси, свързани с регулацията на безопасността на движението по пътищата.
3. Проявяване на нулева толерантност към използването на алкохол, наркотични и други упойващи вещества от участниците в движението по пътищата.
4. Познаване и оценяване на съвременните системи за безопасност и на приложенията на интелигентните транспортни системи.
5. Познаване и разбиране на безопасното управление на моторни и пътни превозни средства.
6. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

С програмното съдържание за XII клас се създават предпоставки за формиране на съждения на основата на критерии и стандарти и определяне на гледната точка по обсъждан проблем, насочен към поведението на водачите на МПС и ППС.

III. Модул „Устойчива безопасност на пътя”

Теми	Казуси	Очаквани резултати
1. Транспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите. 2. Пътно-транспортни произшествия – рискове и	Решава казуси за: <ul style="list-style-type: none"> • поведението на зрелостниците, на отношенията на водачите на МПС и на органите за контрол на движението по пътищата в периода на абитуренските балове;	1. Създава статия за поведението и толерантността на зрелостниците като участници в движението по пътищата. 2. Анализира поведението на връстниците си и на другите участници в движението по пътищата във връзка

<p>злопоуки на пътя.</p> <p>3. Правомощия на органите за контрол на движението по пътищата.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • спазване на правилата за движение по пътищата, абстрахирайки се от влиянието на връстниците си и от другите участници в движението по пътищата; • рисковете от злополука на пътя и на възможностите за приемане на рискове; • за предимствата на МПС снабдени със съвременни системи за безопасност - ABS, ESP, ASR, TCS, Pre-Safe, SAFETEC и други; • приложенията на интелигентните транспортни системи; • скоростта на движение на МПС и влияето ѝ върху спирачния път, спазване на дистанцията; • спазване на скоростта, с която трябва да се движи при различни пътни условия като в населеното и извън населеното място, автомагистрала и др.; • управлението на автомобила при различни пътни условия като проливен дъжд, големи локви, мъгла и др.; • пътна настилка с малка и голяма стойност на коефициента на сцепление на пътя с колелата на МПС; • неподкупност и поведение, 	<p>спазването на правилата за движение по пътищата.</p> <p>3. Знае рисковете от злополука на пътя и на възможностите за приемане на рискове.</p> <p>4. Представя мултимейна презентация за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предимствата на МПС снабдени със съвременни системи за безопасност - ABS, ESP, ASR, TCS, Pre-Safe, SAFETEC и други; - приложенията на интелигентните транспортни системи; <p>5. Разработва графика, изобразяваща скоростта на движение на МПС и влияето ѝ върху дължината на спирачния път.</p> <p>6. Създава тестови задачи само с един възможен верен отговор за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спазване на скоростта, с която трябва да се движи МПС или ППС при различни пътни условия; - действията на водача на МПС при различни пътни условия и при пътна настилка с малка и голяма стойност на коефициента на сцепление на пътя с колелата на МПС; <p>7. Описва и формира гледната точка по дискутиран проблем за поведение на неподкупност и на поведение, недопускащо прояви на корупция от</p>
---	---	---

	недопускащо прояви на корупция.	участниците в движението по пътищата и органите за контрол на движението по пътищата.
--	---------------------------------	---

IV. Методически указания

В обучението на ниво ученик се конкретизират целите на обучението и задачите за рашаването на казуси. Постигането на очакваните резултати е обвързано с познаването на стандартите и изискванията на нормативната уредба и личния опит придобит в реална пътна среда. Обучението трябва да бъде ориентирано към удовлетворяване на емоционалната и социална зрелост на личността на ученика и да подмага усилията му за планиране на бъдещите действия за успешното му реализиране в социалната среда.

Конкретизацията трябва да бъде еднозначна и контролируема за да може целите да се използват за управление на познавателната дейност.

Като съдържание на обучението трябва да се използват конкретни пътни ситуации, оценки на вещи лица при ПТП, съдебни решения и т.н.

Основните методи трябва да са активни, като се препоръчват: беседа, упражнения, демонстрация, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения, проучване и изготвяне на съобщения и доклади, свързани с различни пътни ситуации и етичните взаимоотношения на участниците в тях, възлагане на ролеви игри.

По време на обучението се препоръчва провеждане на занятия в подходящо оборудвана класна стая или кабинет по БДП, учебни площадки и полигони, близки кръстовища и спирка на общественя транспорт, вкл. с участие на външни специалисти от Пътна полиция, БЧК, вещи лица и др.